

Základná škola Kráľovský Chlmec

Stonožka

Číslo 2

Október 2014

11. ročník

Jesenná hádanka

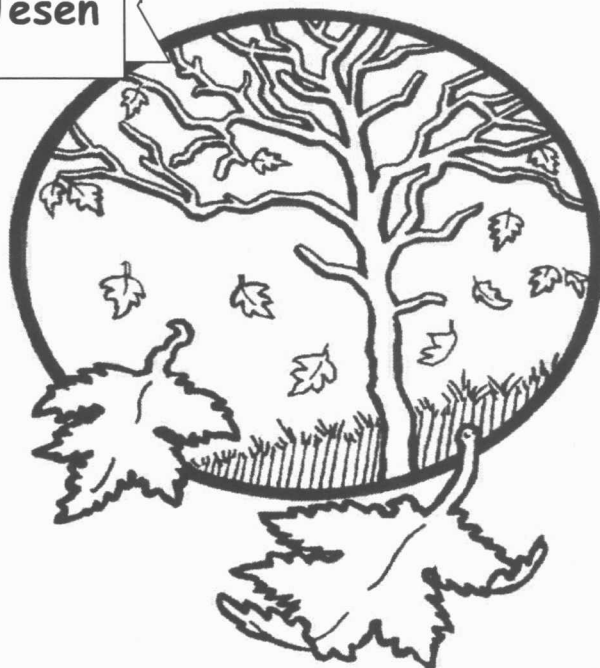
Ide poštar neposlany,
nesie lístok nepísany.

Nik sa naň nepýta
ani ho nik nečítal.

Čo je to?

Vymaľuj!

Jeseň

Ako sa žilo v minulosti

Moja babička býva vo Veľkých Trakanoch. Poprosil som ju, aby mi porozprávala, ako sa žilo kedysi, keď bola ešte malé dieťa. Posadila sa vedľa mňa a pokojným hlasom začala spomínať, ako ona vravieva – na ťažké, ale krásne časy. Ako dnešné deti, aj ona musela chodiť do školy. Vstávala skoro ráno, pretože škola, do ktorej chodila, bola v neďalekej dedine Biel. Chodila tam pešo a cesta jej trvala približne pol hodiny. A bolo jedno, aké bolo počasie. Nezastavil ju ani dážď, ani zimná chumelica. No predtým, ako sa vychystala do školy, mala niekoľko povinností. Najprv sa musela postarať o kravičku, ktorú chovali. V zime jej dala seno a vodu. No a v lete ju musela vyhnat' na neďalekú lúku. Keď to všetko urobila, mohla ísť do školy. Škola, do ktorej chodila, nebola taká ako dnes. Bola umiestnená v kaštieli a mala iba jednu triedu, kde sa učili všetky deti – od najmenších po najväčšie. Trieda mala vysoké steny z kameňa a bolo v nej veľmi chladno. Neboli v nej radiátory. V zime si kúrili v malej pecku priamo v triede. Preto si každé ráno do školy nosila okrem kníh aj polienka, ktorými si deti kúrili, aby im bolo teplejšie. Na desiatu dostala od mamičky len chlieb s masťou. Ale aj napriek tomu, že to bolo ťažké, každý deň sa do školy tešila, že sa naučí niečo nové.

Keď prišla domov, nemala voľno na hranie. Čakali ju ďalšie povinnosti. Musela pomáhať mamičke nielen v domácnosti, ale aj na poli, ktoré ich v tom čase živilo. Ako 6 – ročná sa vedela postarať o svoju malú sestru, poupratovať dom a postarať sa o domáce zvieratá, ktoré chovali. Na poli zbierala kukuricu, okopávala zemiaky, či nosievala z poľa pokosenú trávu. Až keď toto všetko dokončila, mohla si sadnúť ku knihe a učiť sa. Na túto chvíľu sa tešila celý deň, pretože sa rada učila. Keď sa všetko naučila, až potom bol čas na hranie a zábavu. Deti sa nehrali s hračkami, aké poznáme dnes. Jej prvé hračky boli vystrúhané z dreva. Boli to rôzne figúrky, zvieratká, ale aj bábiky, ktoré si potom obliekala. Šaty im vyrábala z kusov látky, ktoré jej dala mamička. Na jeseň, keď sa zbierala kukurica, tak si zo šúpolia sama vyrábala krásne bábiky. Vedela byť kreatívna, ako všetky deti v tej dobe. Dokonca si vedela aj zafarbiť šúpolie. Prezradila mi jednoduchý trik. Očistila cibul' u a suchú šupku hnedasto-zlatistej farby dala do vody. Vodu dala variť aj so šúpolím a to potom malo krásnu farbu. Z toho robila bábikám šaty. Takýmto spôsobom farbila aj vajčká na Veľkú noc pre chlapcov.

Vtedy nemali televízor, ani počítače, ani internet. No zabávať sa vedeli aj tak. Najradšej mala večery, keď sa u nich schádzali ženy z dediny. Bolo to najmä na jeseň. Vtedy sa znášala časť uschovaného peria z komory do izby, kde sa zišli nielen ženy, ale aj deti. Prinesené perie sa páralo a vkladalo do obliečok. Pri páraní sa rozprávali povesti a povery, ktoré sa potom dodržiavali. Babička si na niektoré spomenula a porozprávala mi ich. Napríklad – všetko perie, ktoré sa donieslo, sa muselo popárat'. Pokiaľ by niečo zostalo, na budúci rok by sa nevydarili húsatá. Perie sa dávalo na jednu hromadu, aby sa husi držali pokope. Nesmeli ho hádzať ani za dvere, lebo husi by sa nedržali pri dome, ale utekali by. No najviac sa babka tešila na rozprávky, povesti a rôzne príhody a hádanky. Vtedy všetky deti ticho sedeli a počúvali a učili sa múdrosti od svojich mám. Veľa zábavy si užili aj pri zabíjačkách a rodinných oslavách. Vtedy sa veľa spievalo a tancovalo. Zišla sa nielen rodina, ale aj susedia a známi.

Bola to ťažká doba. Bolo aj veselo a ľudia mali k sebe bližšie. Hoci odvtedy uplynulo viac ako pol storočia, babka si vždy s láskou spomína na obdobie svojho detstva.

Sebastian Vozárik, 8. A

Vedomostná súťaž k 800. výročiu Kráľovského Chlmca

Veľká vedomostná súťaž o histórii nášho mesta sa konala 18. 9. 2014. Keďže naše mesto oslávilo osemdesiaté výročie prvej písomnej zmienky o svojej existencii, naši učitelia v spolupráci s učiteľom dejepisu pánom R. Bertom, zorganizovali zaujímavú akciu. Každá trieda pod vedením triedneho učiteľa prešla rôznymi stanoviskami v našom meste. Najprv sme prišli k mestskému úradu, kde nás čakal pán primátor Mgr. J. Balogh. Potom sme navštívili regionálnu knižnicu, reformovaný kostol, rímsko – katolícky kostol, zrúcaninu hradu Čonkavár, múzeum vín, grécko-katolícky kostol a centrum voľného času. Všade nás čakali inštruktori – páni farári a pani farárka, pani vedúca knižnice a aj páni učitelia, ktorí nám porozprávali o budove, ktorú sme navštívili. Potom nám dávali otázky, na ktoré sme mali odpovedať. Ak sme odpovedali správne, dostali sme obálku, v ktorej boli indície. Tie sme riešili, keď sme sa vrátili do školy. Čakal nás tam pán učiteľ Berta a on nám dal záverečné otázky. Všetci sme sa snažili dávať pozor, aby sme si zapamätali čo najviac. Vyhrať mohli len tie triedy, ktoré mali všetkých 12 obálok. Víťazmi sa stali žiaci deviatych ročníkov z 8. A s rovnakým počtom bodov. Druhá bola 7. A, a potom nasledovali ostatné triedy. Víťazi pôjdu na celodenný výlet.

Mne osobne sa najviac páčilo múzeum vín. Táto súťaž bola skvelá, a dúfam, že sa dožijem aj 850. výročia!

Redaktor junior TASR Sebastián Gonda, 8. A

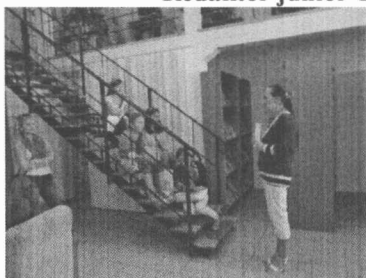

Foto: Kristián Bók

Dobročinná zbierka pre slabozrakých a nevidiacich ľudí – Biela pastelka

Dňa 24. 9. 2014 sa uskutočnila na celom Slovensku dobročinná zbierka Biela pastelka, ktorá bola venovaná nevidiacim a slabozrakým. Nie všetci majú dostatok finančných prostriedkov na zakúpenie pomôcok potrebných na zlepšenie ich života. U nás túto akciu zorganizovala Mgr. I. Tóthová. Žiaci našej školy – dobrovoľníci mali oblečené biele tričká, na krku mali zavesené poverenie na zbierku a v rukách škatuľku, do ktorej sa dávali dary. Najprv navštívili svojich spolužiakov v triedach a pánov učiteľov v zborovni, a potom sa vybrali do ulíc mesta. Prispieť mohol každý – buď jedným eurom, alebo zaslaním SMS správy, ktorá stojí dve eurá. Ľudia k nám boli veľmi milí a mnohí pre nevidiacich prispeli. Ďakujeme všetkým, ktorí sa do dobročinnnej akcie zapojili a prejavili tak pochopenie s problémami, ktoré nevidiaci majú.

Redaktor junior TASR Martina Štěpánková, 8. A

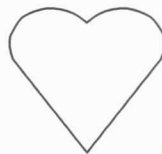
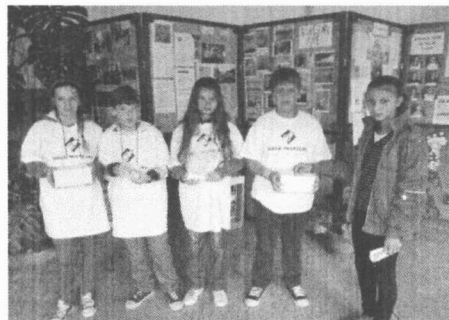

Foto: Kristián Bók

Výstava ovocia a zeleniny

Jeseň je obdobím dozrievania ovocia a zeleniny, krásnych jasných farieb, vôní a chutí. Záhradkári zbierajú plody svojej ťažkej práce. Ukladajú ich do komôr, pivníc a robia z nich kompóty a džemy. Vinári oberajú hrozno a robia z neho víno. Na Medzibodrožských oslavách sa preto na výstave snažia každý rok divákovi predstaviť to najlepšie zo svojej úrody. V tomto roku sa konala v dňoch od 19. do 21. septembra. Pre vystavené plody a výrobky sa vždy postaví veľký stan na námestí. Záhradkári zo Zväzu záhradkárov tu pripravujú stoly a každý tu môže vystaviť plody, ktoré vypestoval. Mohli sme vidieť obrovské tekvice, krásne jablká, hrušky, ale aj paradajky, baklažán, papriku a voňavé hrozno. V jednom stánku sa predával aj med a sviečky z včelieho vosku. Aj naša škola sa zapojila do tejto akcie. Najprv pani učiteľky – Hriciková a Fazekašová – urobili výstavku z ovocia a zeleniny, ktorú priniesli žiaci, v škole. Na mestskú výstavu však pripravili niečo hravé. Vytvorili miniatúrny obchod s ovocím a zeleninou, do ktorého zakomponovali bábijku, ktorá mala v ruke košík s jablkami. Pomáhali im pritom členovia krúžku Farebný svet – M. Detriková, M. Kasinec a F. Tancsák zo 7. A triedy. Vystavili aj jesenné fotografie L. Kandovej a Sz. Vargu z 9. B. Mne osobne sa to veľmi páčilo. A aj deťom, ktoré sa pri výstavke zastavili.

Výstava sa mi každý rok páči, lebo aj ja rád pracujem v našej záhradke, ale tento rok to bolo najlepšie.

Text: Redaktor junior TASR Ali Czap, 8. A

Foto: Mgr. Mária Hriciková

Futbalový a stolno-tenisový turnaj na počesť výročia Kráľovského Chlmca

Na školskom ihrisku sa 19. 9. 2014 konali športové zápasy vo futbale, stolnom tenise, basketbale a vybíjaní. Futbal zorganizoval pán učiteľ Cs. Dako. Prišli k nám aj hostia z Borše a z maďarskej ZŠ. Hralo sa v dvoch kategóriách. V kategórii mladších žiakov nad nami zvíťazili žiaci z maďarskej ZŠ s výsledkom 4:8. Ale v kategórii starších žiakov naši futbalisti porazili obe pozvané školy. My sme boli na prvom mieste, druhá bola ZŠ z Borše a na treťom mieste boli žiaci z maďarskej ZŠ. Boli sme radi, že sa nám to podarilo!

V telocvični sa konal turnaj žiakov z našej školy v stolnom tenise. Organizovala ho pani asistentka Z. Gondová. Boli tri kategórie – 5. – 6. ročník, 7. ročník a 8. – 9. ročník. V kategórii pre 5. – 6. ročník bolo umiestnenie nasledovné: 1. miesto – Nikolas Kondáš, 2. miesto – Arleta Bacskaiová, 3. miesto – Tibor Horčín.

V kategórii pre 7. ročníky bol najlepší Alex Cziranka, druhý bol Dominik Mišlai a na treťom mieste sa umiestnil Csaba Lakatos.

V kategórii najstarších žiakov bol prvý Albert Ficzu, druhý Attila Lőrincz a tretí Martin Šimco. Mňa najviac potešilo to, že môj spolužiak a kamarát Dominik Mišlai získal v druhej kategórii druhé miesto.

Okrem týchto zápasov sa hral nesúťažne aj basketbal a vybíjaná.

Športový deň sa vydaril a každý si mohol vybrať taký šport, ktorý sa mu páči. Ale najväčšiu radosť som mal z toho, že sme vyhrali futbal!

Text: Redaktor junior TASR Ferenc M. Tancsák, 7. A

Foto: Kristián Bók

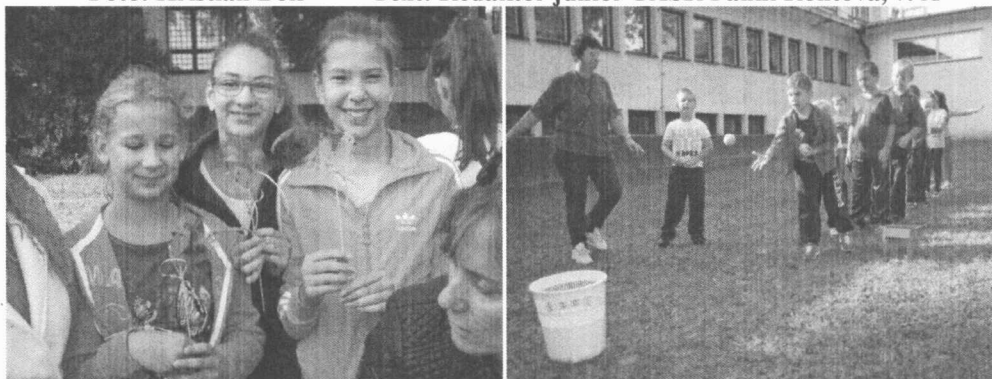
800 – sté výročie Kráľovského Chlmca sme oslávili hrami a športom

Oslava 800 – stého výročia prvej písomnej zmienky o Kráľovskom Chlmci sa v našej ZŠ konala 19. 9. 2014. Na ihrisku sa usporiadali rôzne športové a kreatívne hry, z ktorých si žiaci mohli vybrať. Na 1. hodine sme boli v triede a rozprávali sme sa o histórii mesta. Potom sme sa vybrali na školský dvor. Mali sme veľmi dobrú náladu, lebo bolo vonku pekne. Chlapci hrali futbal s futbalistami z pozvaných škôl z Borše a zo ZŠ s vyučovacím jazykom maďarským. V telocvični bol pingpong a dievčatá hrali vybíjanú. Veľa detí bolo aj pri kreatívnych dielňach. Žiaci tam vyrábali s pani učiteľkou Fazekašovou a Hricikovou papierové vtáčiky, ktoré ozdobili pierkami. Starší vyrábali srdiečka vypletaním do drôteného rámu s pani učiteľkou Juhászovou a ôsmakmi. Mladší žiaci kreslili na asfalt a hrali sa rôzne zábavné hry s triednymi učiteľkami. Niektoré si dali aj pomalovať tvár. Na konci dňa nám rozdávali výborný guláš, ktorý uvarili tety kuchárky pre celú školu.

Zábavný deň sa mi veľmi páčil a teším sa už na ďalší.

Foto: Kristián Bók

Text: Redaktor junior TASR Fanni Rontová, 7. A

Mosty bez bariér –festival tvorivosti a spolupráce zdravotne postihnutých a zdravých detí

Areál SOŠ v Pribeníku dňa 17. 9. 2014 ožil . V tento deň sa tu konal tradičný festival tvorivosti a spolupráce zdravotne postihnutých a zdravých detí pod názvom – „Mosty bez bariér “. Záštitu nad touto akciou mal predseda KSK – JUDr. Zdenko Trebuľa.

My, deviataci zo ZŠ v Kráľovskom Chlmci, sme boli radi, že sme dostali pozvánku a mohli sme sa tam ísť pozrieť. Študenti z rôznych stredných škôl tu mali prezentáciu a predviedli nám, čo všetko sa v škole už naučili. Bolo tam asi 40 stredných škôl a každá mala svoj stánok. Mohli sme ochutnať koláčiky a iné jedlá, ktoré prichystali cukrári a kuchári. Naozaj krásne boli výrobky z dreva, z kovu a textilu, ktoré vyrobili aj handicapovaní študenti. Spoznali sme aj mnohých našich bývalých spolužiakov. Okrem prezentácií vystúpili študenti s kultúrnym programom, svoje schopnosti predviedli aj členovia policajného zboru. Pekná bola ukážka zručnosti jazdcov z jazdeckej školy. Mne sa najviac páčili kozmetické a kadernícke prezentácie. Chlapcov zaujala prezentácia strednej zdravotnej školy.

Festival bol výborný a hodil sa najmä žiakom deviateho ročníka, ktorí si mohli vybrať z bohatej ponuky svoju budúcu strednú školu. Ja som sa zabávala výborne a verím, že sa tak dobre budú cítiť aj deviataci v budúcom školskom roku.

Redaktor junior TASR Simona Gécziová, 9. A

Foto: Kristián Bók

Výstava obrazov, grafík a maľby na hodváb

V MsKS v Kráľovskom Chlmci sa konala výstava umelcov, ktorí sú rodákmi nášho mesta. Usporiadala sa v rámci Medzibodrožského kultúrneho festivalu a pri príležitosti osemdesiateho výročia mesta. Návštevníci mali možnosť pozrieť si tvorbu Attilu Téglása, Márie Czibákovej a Mgr. Evy Novákovej.

Attila Téglás sa narodil v našom meste. Popri štúdiu na Fakulte umení Technickej Univerzity v Košiciach navštevoval rôzne akadémie umeleckého smeru v Paríži. Dnes žije a pracuje v Bruseli. Jeho diela boli prezentované na viacerých výstavách plagátov a grafického dizajnu v Európe pod názvom: „Grafický dizajn“.

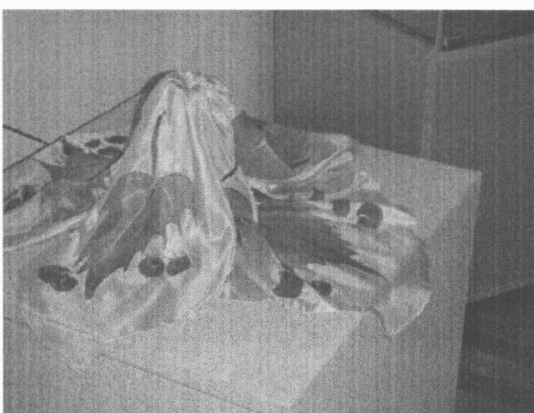
Mária Czibáková je jednou z najuznávanejších a najproduktívnejších umelkýň Kráľovského Chlmca. Študovala u Viktórie Smutkovej a akademického maliara Alexandra Eckerta. Absolvovala aj Slobodnú maliarsku školu Istvána Szőnyiho v Maďarsku a Katedru výtvarnej výchovy UKF v Nitre. Počas svojho života sa venovala aj tvorbe voskovej batiky na európskej úrovni. Maľuje pastelom, olejom a používa aj kombináciu rôznych techník. V dnešnej dobe sa venuje akvarelu. Na jej obrazoch vidíme nielen to, ako svet vidí, ale aj to, čo pri tom cíti. Na výstave sme našli aj veľa obrazov, ktoré zachytávajú naše mesto a kraj. Popri maľovaní učí žiakov v základnej umeleckej škole. Jej diela boli vystavené pod názvom: „Zrkadlo duše“.

A nakoniec sme si mohli pozrieť dielo pani učiteľky Mgr. Evy Novákovej pod názvom „Kúzlo hodvábu“. V minulosti učila v našej základnej škole. Potom sa presťahovala do Prahy. Žila tam sedemnášť rokov a práve tam ju očarilo maľovanie na hodváb. V roku 2002 absolvovala špeciálny kurz maľovania na hodváb – tejto technike pochádzajúcej z Ázie sa venuje dodnes. Mala vystavené rôzne šatky, šály, kravaty a blúzky. Keby som si mala jedno dielo vybrať, určite by som si nevedela poradiť, lebo všetky boli krásne!

Mne, ako návštevníčke výstavy, sa všetky práce strašne páčili, ale najviac ma očarila práca Mgr. Evy Novákovej. Tí, ktorí neprišli na výstavu, môžu ľutovať, lebo bola to naozaj radosť vidieť toľko pekných a očarujúcich prác.

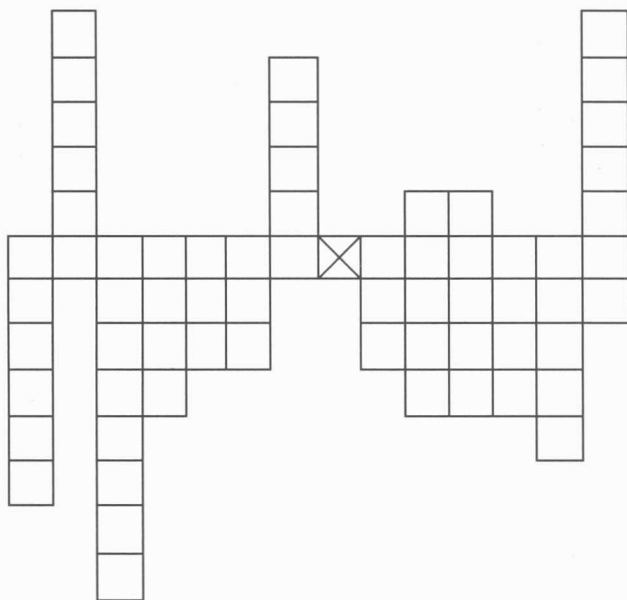
Redaktor junior TASR Simona Gécziová, 9.A

Foto: Mgr. Mária Hriciková

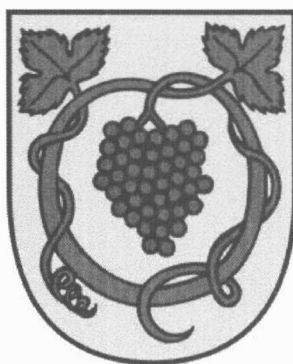
KRÍŽOVKA

1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13.

1. Učí žiakov
2. Naše krajské mesto
3. Nosíme na rukách v zime
4. Nápoj z hrozna
5. Adamova žena
6. Nový – po anglicky
7. Opač zlého
8. Plaz
9. Nie tenký
10. Oblúbený zimný šport
11. Hlavný boh v gréckej mytológii
12. Čím dýchame
13. Ozdoba na zápästí

Krížovku zhotovil Norbert Beca, 8. A

KVÍZ

1. Čo sa nachádza v erbe nášho mesta:

- a) Žltý štít, dve ryby, voda
- b) Strieborný štít, fialový strapec hrozna
- c) Strieborný štít, červený strapec hrozna, listy

3. Aká knižnica je v našom meste:

- a) okresná
- b) regionálna
- c) štátna

5. Stavebným materiálom v minulosti bol:

- a) andezit
- b) vápenec
- c) žula

2. V ktorom okrese sa nachádza naše mesto:

- a) Prešov
- b) Michalovce
- c) Trebišov

4. Ktorý rod sídlil na Csonkavári:

- a) Andrásiovcí
- b) Erdődiovcí
- c) Perényiovcí

6. Ako sa volá židovský kostol:

- a) dóm
- b) synagóga
- c) chrám

Kvíz zostavil Gábor Godzsák, 8. A

Maľovanka

Technická úprava: Kristián Bók
Grafická úprava: Mgr. Mária Hriciková
Redakčná úprava: Mgr. Mária Hriciková